Eindrapport

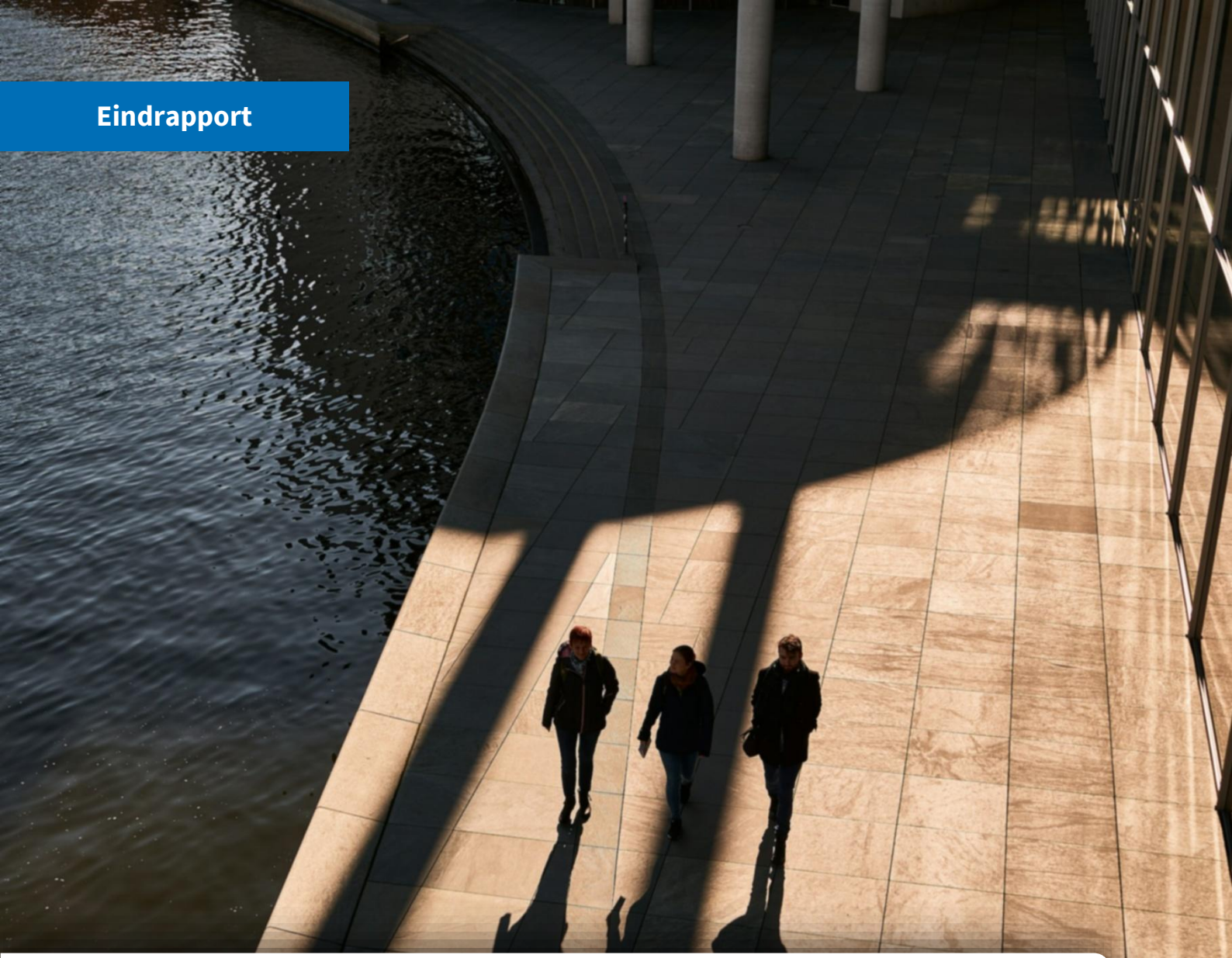

Evaluatie voorziening psychosociale ondersteuning klokkenluiders

KWINK GROEP

KWINK GROEP

Evaluatie voorziening psychosociale ondersteuning klokkenluiders

Bob de Baaij
Emma van den Aakster
Pauline Modderman
Felix Vogel

DATUM 12-6-2026
VERSIE Eindrapport

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting 3

1. Inleiding 6

1.1. Aanleiding 6

1.2. Onderzoeksaanpak 6

1.3. Leeswijzer 7

2. Achtergrond van de voorziening 9

2.1. Wet bescherming klokkenluiders 9

2.2. Voorzieningen voor klokkenluiders 11

2.3. Voorziening psychosociale ondersteuning 13

3. Inrichting en uitvoering van de voorziening 19

3.1. Inrichting en uitvoering van de voorziening 19

3.2. Conclusies 21

4. Resultaten 22

4.1. Bekendheid en vindbaarheid van de voorziening 22

4.2. Toegankelijkheid van de voorziening 23

4.3. Tevredenheid over de voorziening 23

4.4. Conclusies 24

5. Doelbereik 27

5.1. Doelen 27

5.2. Doelbereik 27

5.3. Conclusies 29

6. Aanbevelingen 30

6.1. Aanbevelingen 30

Onderzoeksverantwoording 32

Managementsamenvatting

Achtergrond

Sinds 1 september 2022 kunnen (potentiële) melders van een vermoeden van een misstand in de zin van de Wet bescherming Klokkenluiders (hierna: Wbk) gebruikmaken van de voorziening psychosociale ondersteuning. Deze voorziening wordt uitgevoerd door Slachtofferhulp Nederland en is toegankelijk via doorverwijzing door de afdeling Advies van het Huis voor Klokkenluiders (hierna: het Huis).

De voorziening is ingesteld naar aanleiding van de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders uit 2020, waarin is geconstateerd dat psychosociale ondersteuning van groot belang is voor melders van vermoedelijke misstanden.[1]

De voorziening psychosociale ondersteuning kent de volgende doelen: het verlagen van de drempel om een melding te doen dan wel het stimuleren om een melding door te zetten én het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer. Daarnaast is beoogd dat de voorziening in algemene zin bijdraagt aan de doelen van de Wbk: het versterken van de rechtsbescherming van klokkenluiders en het bevorderen van de oplossing van misstanden in de zin van de Wbk.

Vraag en onderzoeksaanpak

De centrale vraag in deze evaluatie is in hoeverre de voorziening psychosociale ondersteuning bijdraagt aan de doelen waarvoor zij is ingericht.

Om deze vraag te beantwoorden hebben wij verschillende onderzoeksmethoden ingezet. We hebben relevante documenten bestudeerd, zoals beschikbare communicatie- en informatiematerialen over de voorziening, Kamerbrieven over het klokkenluidersdossier en een interne evaluatie van Slachtofferhulp Nederland. Daarnaast hebben we acht groepsgesprekken gevoerd met betrokken organisaties en veldpartijen. Tot slot hebben we gesproken met 9 melders die gebruik hebben gemaakt van de voorziening.[2]

Inrichting en uitvoering van de voorziening

De voorziening is organisatorisch goed ingericht. Het Huis functioneert als toegangspoort en verzorgt de doorverwijzing naar Slachtofferhulp Nederland. Voor melders verloopt deze overdracht over het algemeen soepel. Melders hoeven zelf weinig stappen te zetten en kunnen doorgaans snel gebruikmaken van de ondersteuning. Daarbij waarderen melders en betrokken partijen dat er geen sprake is van wachttijden.

Tussen het Huis en Slachtofferhulp Nederland vindt periodiek overleg plaats en beide organisaties zijn positief over de samenwerking op organisatieniveau. Wel bestaan verschillen in opvatting over de mate waarin ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland inhoudelijk zouden moeten kunnen afstemmen met adviseurs van het Huis. Ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland geven aan behoefte te hebben aan meer afstemming om melders beter te kunnen begeleiden (rondom het informeren van de melder of het bespreken van eventuele aanvullende ondersteuningsbehoeften). In gesprekken met melders is dit echter niet expliciet als knelpunt naar voren gekomen.

---

[1] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51, p. 11). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33258-51.pdf.

[2] De geïnterviewde melders vormen circa een kwart van alle melders (34 melders) die in de periode 1 september 2022 tot en met 1 december 2025 gebruikmaakten van de voorziening. De bevindingen bieden daarmee waardevolle inzichten in ervaringen met de voorziening, maar kunnen niet zonder meer worden gegeneraliseerd naar alle gebruikers.

De instroom in de voorziening is beperkt. In de periode 1 september 2022 tot en met 1 december 2025 hebben in totaal 34 melders psychosociale ondersteuning ontvangen. Door deze lage instroom is het voor Slachtofferhulp Nederland moeilijk om praktijkervaring duurzaam op te bouwen en te borgen. Ook is het beoogde lotgenotencontact niet van de grond gekomen, terwijl enkele melders aangeven hier wel behoefte aan te hebben gehad.

Slachtofferhulp Nederland heeft op basis van een interne evaluatie geadviseerd om de dienstverlening in de huidige vorm niet structureel voort te zetten. Daarbij spelen onder meer de lage instroom en het feit dat de voorziening afwijkt van de gebruikelijke integrale werkwijze van Slachtofferhulp Nederland een rol. Een definitief besluit over voortzetting is nog niet genomen.

Resultaten van de voorziening

De bekendheid en vindbaarheid van de voorziening zijn beperkt. Dit hangt samen met de gekozen inrichting, waarbij toegang uitsluitend mogelijk is via doorverwijzing door het Huis. Hierdoor is er bewust niet ingezet op brede bekendheid van de voorziening onder (potentiële) melders of relevante veldpartijen (zoals vertrouwenspersonen en vakbonden).

Voor melders die eenmaal op de voorziening worden gewezen, is de toegang laagdrempelig. Tegelijkertijd is de toegang tot de voorziening in belangrijke mate afhankelijk van de professionele afweging van adviseurs van het Huis. Adviseurs verschillen in de praktijk in de mate waarin zij melders actief wijzen op de mogelijkheid van psychosociale ondersteuning. Hierdoor kan de toegang tot de voorziening tussen melders verschillen.

Uit de evaluatie blijkt dat melders de voorziening waarderen vanwege het luisterend oor, de erkenning en de emotionele steun die zij ontvangen tijdens een vaak langdurig en belastend meldproces. De ondersteuning helpt melders onder meer bij het omgaan met stress en onzekerheid, het ordenen van gedachten en het volhouden van het meldproces. Zowel melders als betrokken partijen ervaren de voorziening daarmee als een waardevolle aanvulling binnen het bredere ondersteuningsaanbod voor melders van vermoedelijke misstanden.

Tegelijkertijd blijkt dat de voorziening voor een substantieel deel van de melders niet volledig aansluit op de ondersteuningsbehoefte. De voorziening is bewust ingericht als laagdrempelige psychosociale ondersteuning en niet als gespecialiseerde psychologische hulpverlening. Een groot deel van de melders had echter behoefte aan intensievere of meer specialistische psychologische hulp. Zes van de negen gesproken melders hebben uiteindelijk, al dan niet parallel aan de ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland, gebruikgemaakt van een psycholoog of aangegeven hier behoefte aan te hebben. Daarnaast geven enkele melders aan dat zij vooraf andere verwachtingen hadden van de aard van de ondersteuning, bijvoorbeeld omdat zij meer specialistische psychologische hulpverlening hadden verwacht.

Doelbereik

Allereerst constateren we dat het doen van een klokkenluidersmelding ingrijpend is en veel van melders vraagt. Een melding heeft vaak niet alleen juridische gevolgen, maar raakt ook aan werk, inkomen en welzijn. Melders beschreven hoe belastend het is om in zo'n situatie hun weg te moeten vinden en hoe belangrijk goede ondersteuning daarbij is.

De evaluatie laat zien dat de formeel geformuleerde doelen van de voorziening en de Wbk slechts gedeeltelijk aansluiten bij de wijze waarop de voorziening in de praktijk functioneert. De voorziening draagt hiermee beperkt bij aan de huidige doelen.

De bijdrage aan het verlagen van de drempel om een melding te doen is op dit moment in de praktijk niet zichtbaar. Melders komen pas met de voorziening in aanraking nadat zij al contact hebben

opgenomen met het Huis en vaak al ver in het meldproces zitten. De voorziening speelt daardoor geen rol bij de initiële afweging om wel of geen melding te doen. Wel helpt de ondersteuning melders om het meldproces beter vol te houden. In die zin draagt de voorziening, in combinatie met andere factoren, indirect bij aan het stimuleren van het doorzetten van een melding.

Ook draagt de voorziening niet direct bij aan het de-escaleren van conflicten op de werkvloer. In veel gevallen zijn spanningen en conflicten al geëscaleerd voordat melders bij het Huis en vervolgens bij Slachtofferhulp Nederland terechtkomen. Daarnaast geven melders aan dat zij niet ervaren dat de voorziening heeft bijgedragen aan het de-escaleren van het conflict. Bovendien richt de voorziening zich primair op psychosociale ondersteuning van de individuele melder en niet op bemiddeling, conflictbeheersing of begeleiding van de relatie tussen melder en werkgever. Daarnaast draagt de voorziening, gegeven de huidige inrichting en gebruik, op dit moment niet bij aan het voorkomen van conflicten op de werkvloer. Melders komen doorgaans pas met de voorziening in aanraking nadat spanningen of conflicten zijn ontstaan. Over een mogelijke preventieve werking bij eerdere inzet kan op basis van deze evaluatie geen uitspraak worden gedaan, omdat de evaluatie geen casuïstiek bevat waarin de voorziening al vóór het ontstaan van spanningen of conflicten werd ingezet.

De feitelijke meerwaarde van de voorziening ligt vooral in het bieden van een luisterend oor, emotionele steun en ondersteuning bij het omgaan met de psychosociale gevolgen van het meldproces. De ondersteuning helpt melders beter om te gaan met stress, onzekerheid en emotionele belasting tijdens een vaak langdurig traject. De voorziening heeft daarmee wel duidelijke ondersteunende waarde voor melders die zich eenmaal in het meldproces bevinden.

Aanbevelingen

Op basis van de evaluatie formuleren wij drie hoofdaanbevelingen.

1. **Borg dat melders ook in de toekomst laagdrempelig toegang houden tot psychosociale ondersteuning en specialistische psychologische hulp, wederom zonder lange wachttijden.**
    a. Borg laagdrempelige psychosociale ondersteuning voor melders.
    b. Borg toegang tot specialistische psychologische hulp voor melders die daar behoefte aan hebben.
    c. Voor beide vormen van ondersteuning is het belangrijk dat de ondersteuner/hulpverlener op de hoogte is van wat het betekent om een klokkenluider te zijn en waar een klokkenluider en diens omgeving mee te maken krijgen.
    d. Maak richting melders duidelijk welke ondersteuning wel en niet binnen de voorziening valt.
2. **Vergroot de bekendheid en vindbaarheid van de voorziening.**
    a. Maak het ondersteuningsaanbod voor (potentiële) melders duidelijk zichtbaar.
    b. Informeer relevante veldpartijen actief over het bestaan van de voorziening.
    c. Borg binnen het werkproces van het Huis dat (potentiële) melders actief worden gewezen op beschikbare ondersteuning.
3. **Herformuleer de doelen van de voorziening zodat deze beter aansluiten bij de feitelijke functie en meerwaarde van de voorziening.** Wij bevelen aan om de doelen van de voorziening te herformuleren, zodat deze beter aansluiten bij de feitelijke functie van de voorziening. Een doelstelling die beter aansluit bij de praktijk en behoefte van (potentiële) melders is bijvoorbeeld: het emotioneel/psychosociaal dragelijk maken van het meldproces.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Sinds 1 september 2022 komen (potentiële) melders van een vermoeden van een misstand via de voorziening psychosociale ondersteuning in aanmerking voor kosteloze psychosociale ondersteuning via Slachtofferhulp Nederland, na doorverwijzing van de afdeling Advies van het Huis voor Klokkenluiders. Deze voorziening heeft als doel psychosociale ondersteuning te verstrekken aan (potentiële) melders van een vermoeden van een misstand, personen die een (potentiële) melder bijstaan en betrokken derden.

De voorziening is ingesteld naar aanleiding van de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders uit 2020.[3] In het eindrapport van deze evaluatie werd geconcludeerd dat psychosociale ondersteuning voor (potentiële) melders van vermoedelijke misstanden van groot belang is en dat een goede organisatie van deze ondersteuning bijdraagt aan de doelen van de wet.[4]

(Potentiële) melders kunnen sinds 1 september 2022 gebruikmaken van de voorziening psychosociale ondersteuning. De huidige looptijd van de voorziening is tot 1 september 2027. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: ministerie van BZK) heeft KWINK groep gevraagd om de voorziening psychosociale ondersteuning te evalueren.

1.2. Onderzoeksaanpak

De vraag die in de evaluatie centraal staat is in hoeverre de voorziening psychosociale ondersteuning bijdraagt aan de doelen van de Wet bescherming klokkenluiders (hierna: Wbk) en de doelen van de voorziening zelf. We hebben op basis van een bijeenkomst met de klankbordgroep en een eerste scan van documenten een **Theory of Change** (beleidstheorie) opgesteld (zie figuur 1).

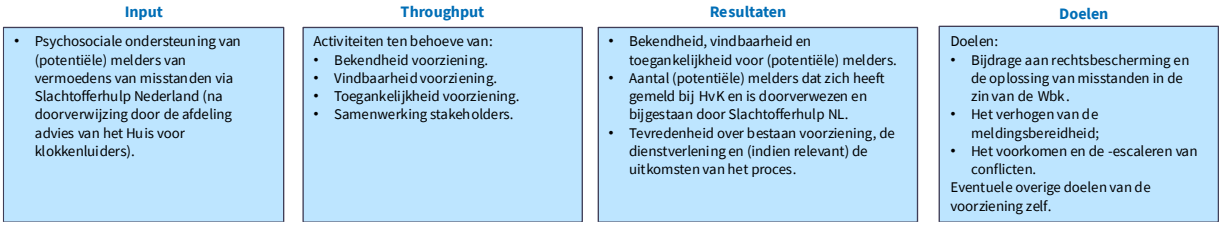

Figuur 1. Beleidstheorie voorziening psychosociale ondersteuning

In de beleidstheorie hebben we opgenomen wat de doelen van de voorziening zijn, wat de beoogde resultaten zijn, welke activiteiten worden ondernomen (*throughput*), en welke input daarvoor wordt

[3] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51, p. 11). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33258-51.pdf.

[4] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51, p. 11). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33258-51.pdf.

geleverd.[5] Vervolgens hebben over elk onderdeel van de beleidstheorie informatie verzameld met behulp van de volgende onderzoeksmethoden:

- **Documentanalyse**. We hebben een verdiepende analyse uitgevoerd van relevante documenten, zoals beschikbare communicatie- en informatiematerialen over de voorziening, Kamerbrieven over het klokkenluidersdossier en een interne evaluatie van Slachtofferhulp Nederland. Het totaaloverzicht van bestudeerde documenten vindt u in bijlage I.
- **8 (groeps)gesprekken met organisaties.** We hebben betrokken partijen in de uitvoering geïnterviewd, namelijk het Huis voor Klokkenluiders, Slachtofferhulp Nederland en het ministerie van BZK. Daarnaast voerden we gesprekken met organisaties die in contact staan met (potentiële) melders, zoals (vertegenwoordigers van) vertrouwenspersonen en vakbonden. Ook voerden we twee groepsgesprekken met adviseurs van het Huis voor Klokkenluiders en ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland. Ook hebben we gesproken met Psyned, een organisatie die via een andere pilot-voorziening psychologische ondersteuning biedt aan melders.
- **Gesprekken met 9 melders.** We hebben met 9 melders gesproken, die via het Huis voor Klokkenluiders gebruik hebben gemaakt van de voorziening psychosociale ondersteuning.[6]

Klankbordgroep

Een klankbordgroep bestaande uit bij de voorziening betrokken (beleids)ambtenaren en adviseurs vanuit het ministerie van BZK, het Huis voor Klokkenluiders en Slachtofferhulp Nederland heeft de uitvoering van deze evaluatie begeleid. Deze klankbordgroep is betrokken bij de start van het onderzoek (waar is gereflecteerd op de door de onderzoekers voorgestelde aanpak en Theory of Change) en aan het einde van het onderzoek (waar de gelegenheid is gegeven om te reageren op het conceptrapport).

1.3. Leeswijzer

Dit rapport is verder als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 leest u meer over de achtergrond van de voorziening. We beschrijven in dit hoofdstuk de Wbk, de bestaande voorzieningen voor klokkenluiders in het algemeen en specifiek de voorziening psychosociale ondersteuning. In hoofdstuk 3 gaan we in op de inrichting en uitvoering van de voorziening psychosociale ondersteuning en hoofdstuk 4 bevat de resultaten van de voorziening op de thema's bekendheid, vindbaarheid, toegankelijkheid en tevredenheid. In hoofdstuk 5 beschrijven we het doelbereik van de voorziening. Tot slot behandelen we in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen die uit de evaluatie volgen.

In hoofdstuk 3 t/m 5 presenteren we in de eerste paragrafen onze bevindingen. Daarmee bedoelen we de informatie die uit documenten, gesprekken en de schriftelijke uitvraag naar voren komt. Aan het eind van elk hoofdstuk trekken we in een aparte deelparagraaf conclusies. Daarin geven we onze beoordeling van de bevindingen en duiden we wat deze betekenen voor de werking, resultaten en het doelbereik van de voorziening.

In dit rapport hanteren wij de volgende begrippen:

- Naar het Huis voor Klokkenluiders verwijzen we met de term *het Huis*.

[5] In de onderzoeksverantwoording vindt u de beleidstheorie aangevuld met de benodigde informatie en de mogelijke onderzoeksvragen per onderdeel. We hebben de beleidstheorie met oog op de leesbaarheid van deze passage hier ingekort weergegeven.
[6] De geïnterviewde melders vormen circa een kwart van alle melders (34 melders) die in de periode 1 september 2022 tot en met 1 december 2025 gebruikmaakten van de voorziening. De bevindingen bieden daarmee waardevolle inzichten in ervaringen met de voorziening, maar kunnen niet zonder meer worden gegeneraliseerd naar alle gebruikers.

- Met *betrokken partijen bij de uitvoering* bedoelen wij het ministerie van BZK, het Huis en Slachtofferhulp Nederland.
- Met *melders* bedoelen wij personen die in het kader van hun werkzaamheden een vermoeden van een misstand melden of openbaar maken. Waar relevant omvat deze term ook personen die een melder bijstaan en betrokken derden.
- Voor de leesbaarheid gebruiken wij ook de term *(potentiële) melders*. Hiermee bedoelen wij personen die een adviesverzoek willen dan wel hebben ingediend bij het Huis en van wie het Huis heeft vastgesteld dat sprake is van een vermoeden van een misstand. Deze personen kunnen gebruikmaken van de voorziening.

2. Achtergrond van de voorziening

In dit hoofdstuk beschrijven we relevante achtergrondinformatie over de Wbk (paragraaf 2.1). Daarna beschrijven we de bestaande voorzieningen voor klokkenluiders (paragraaf 2.2) en lichten we de voorziening psychosociale ondersteuning verder toe (paragraaf 2.3).

2.1. Wet bescherming klokkenluiders

Voorgeschiedenis en doelen van de wet

De Wet bescherming klokkenluiders vloeit voort uit de Wet Huis voor klokkenluiders. De Wet Huis voor klokkenluiders is sinds 1 juli 2016 in werking. Met ingang van 18 februari 2023 is de Wet Huis voor klokkenluiders gewijzigd in de Wbk.[7] Deze wijziging vloeit voort uit de richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (hierna: de klokkenluidersrichtlijn).

De Wbk kent twee doelen, namelijk:

1. Rechtsbescherming van klokkenluiders; en
2. Bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke misstanden.

Begrip 'klokkenluider' en 'misstand'

Een klokkenluider is een persoon die – in het kader van zijn werkzaamheden - een vermoeden van een misstand in de eigen organisatie of bij een bevoegde autoriteit meldt of openbaar maakt. Niet alleen werknemers kunnen een melding doen. Ook zelfstandigen, vrijwilligers, stagiairs, aandeelhouders en aannemers kunnen in het kader van hun werkzaamheden een misstand tegenkomen en deze melden of openbaar maken. Een klokkenluider wordt in dit rapport aangeduid met het begrip 'melder'.[8]

Een misstand is:[9]

- Een schending of een gevaar voor schending van het Unierecht; of
- Een handeling of nalatigheid waarbij het maatschappelijk belang in het geding is en er sprake is van:
  - een schending of gevaar voor schending van een wettelijk voorschrift of interne regels van een werkgever; of
  - een gevaar voor de volksgezondheid; of
  - een gevaar voor de veiligheid van personen; of
  - een gevaar voor de aantasting van het milieu; of
  - een gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten.

Beschermingsmaatregelen voor (potentiële) melders

Hieronder hebben we de belangrijkste beschermingsmaatregelen uit de Wbk weergegeven voor (potentiële) melders van een vermoedelijke misstand.[10] Niet alleen (potentiële) melders maken aanspraak op de bescherming, maar ook betrokken derden, zoals een familielid dat bij dezelfde

[7] Ministerie van BZK. 2023. *Wetstraject*. Zie: Wetstraject | Wet bescherming klokkenluiders.
[8] Ministerie van BZK. 2022. *Begrippenlijst*. Zie: https://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/documenten/publicaties/2022/09/08/begrippenlijst.
[9] Ministerie van BZK. 2022. *Begrippenlijst*. Zie: hhttps://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/documenten/publicaties/2022/09/08/begrippenlijst.
[10] Ministerie van BZK. *Wat is er veranderd?* Zie: https://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/de-wet-op-hoofdlijnen.

organisatie als de (potentiële) melder werkzaam is, en personen die de (potentiële) melder bijstaan, zoals een vertrouwenspersoon.

Bij het doen van een melding kan een melder aanspraak maken op de beschermingsmaatregelen, mits sprake is van een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van een misstand. Dit betekent dat een melder de misstand niet hoeft te bewijzen, maar wel betrouwbare informatie moet kunnen overleggen ter onderbouwing van het vermoeden. Als een melder een misstand openbaar maakt dan geldt dit ook, maar gelden nog aanvullende voorwaarden wil de melder beschermd zijn. Deze aanvullende voorwaarden hangen af van de vraag of de melder de misstand openbaar maakt voordat de melder een melding doet, of pas nadat die melding al in behandeling is bij de werkgever of een bevoegde autoriteit.[11]

Hierna volgen de belangrijkste beschermingsmaatregelen uit de Wbk:

- **Benadelingsverbod**. Benadeling houdt in dat een persoon nadelig behandeld wordt door de werkgever (bijvoorbeeld middels ontslag, onvrijwillige overplaatsing of het weigeren van promotie) of door managers (bijvoorbeeld middels pesten, negeren of intimideren) als gevolg van het doen van een melding van een misstand. Het benadelingsverbod betekent dat een melder tijdens en na de behandeling van een melding of openbaarmaking van een vermoeden van een misstand als gevolg hiervan niet mag worden benadeeld. Bij het benadelingsverbod ligt de bewijslast bij de werkgever. Het is in een gerechtelijke procedure aan de werkgever om aan te tonen dat de benadeling niet het gevolg is van de melding. De melder hoeft alleen aan te tonen dat benadeling heeft plaatsgevonden en dat een melding of openbaarmaking van een vermoeden van een misstand heeft plaatsgevonden.
- **Vrijwaring in gerechtelijke procedures.** Bij het doen van een melding of openbaarmaking van een misstand heeft de melder mogelijk regels overschreden (bijvoorbeeld schending van de geheimhoudingsplicht of schending van auteursrechten). Melders, degenen die hen bijstaan (zoals vertrouwenspersonen) en betrokken derden zijn niet aansprakelijk, mits er redelijke gronden zijn om het overschrijden van deze regels als noodzakelijk te beschouwen voor het onthullen van een vermoeden van een misstand. Melders worden dan – als voldaan is aan de wettelijke voorwaarden - gevrijwaard in gerechtelijke procedures.[12] Ook bij vrijwaring geldt dat de bewijslast op de werkgever rust.
- **Specifieke bescherming identiteit melder.** De identiteit van een melder mag niet, zonder diens instemming, bekend worden gemaakt door het Huis, werkgevers of een andere bevoegde autoriteit.

Meldprocedures

Onder de Wbk kan een (potentiële) melder zowel intern melden bij de werkgever als extern bij een bevoegde autoriteit die meldingen op een specifiek terrein behandelt.[13] Bevoegde autoriteiten zijn bijvoorbeeld de Autoriteit Consument & Markt, de Autoriteit Persoonsgegevens en de Nederlandsche Bank. Het Huis voor Klokkenluiders is bevoegd wanneer geen andere organisatie dat is. Elke bevoegde

[11] De aanvullende eisen zijn opgenomen in artikel 17ea van de Wbk.
[12] Vrijwaring geldt alleen voor civielrechtelijke en bestuursrechtelijke aansprakelijkheid, en niet voor strafrechtelijke aansprakelijkheid; een melder mag dus geen strafbare feiten plegen om toegang tot informatie te verkrijgen.
[13] Bevoegde autoriteiten zijn organisaties die actief zijn als autoriteit op gebieden die aangewezen zijn in de Europees wetgeving, zoals financiële dienstverlening en volksgezondheid. Bevoegde autoriteiten zijn bij wet aangewezen in artikel 2c Wbk. De bevoegde autoriteiten zijn: de Autoriteit Consument en Markt, de Autoriteit Financiële Markten, de Autoriteit persoonsgegevens, De Nederlandsche Bank N.V., het Huis voor Klokkenluiders, de Inspectie gezondheidszorg en jeugd, de Nederlandse Zorgautoriteit en de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming.

autoriteit en iedere werkgever met ten minste 50 werknemers is verplicht een meldprocedure in te stellen.[14]

De Wbk kent verplichtingen omtrent de meldprocedure van bevoegde autoriteiten en werkgevers, zoals:[15]

- **Meldprocedure.** Er zijn in de Wbk eisen gesteld aan deze procedure.
- **Termijnen.** De melder moet binnen zeven dagen een ontvangstbevestiging krijgen en binnen een redelijke termijn van maximaal drie maanden informatie krijgen over de beoordeling van zijn melding.[16]
- **Registratieplicht.** Werkgevers en bevoegde autoriteiten kennen een registratieplicht van meldingen. Vermoedens van overtredingen van het recht van de Europese Unie moeten werkgevers registreren in een daarvoor ingericht register. Gegevens van een melding moeten worden vernietigd als deze niet langer noodzakelijk zijn.

Aantal adviesverzoeken van misstanden volgens de Wet bescherming klokkenluiders

Het Huis publiceert jaarlijks cijfers over het aantal adviesverzoeken dat door het Huis is aangemerkt als een 'vermoede misstand' in de zin van de Wet bescherming klokkenluiders. Een adviesverzoek is een verzoek van een natuurlijk persoon, iemand die een (potentiële) melder bijstaat of een betrokken derde om kosteloos en vertrouwelijk advies van de afdeling Advies van het Huis over een vermoedelijke misstand op of via het werk.[17] Er is sprake van een 'vermoede misstand' wanneer de adviseur oordeelt dat een (potentiële) melder op redelijke gronden vermoedt dat binnen de organisatie waar diegene werkt of heeft gewerkt, of binnen een andere organisatie waarmee diegene door werkzaamheden in aanraking is gekomen, een misstand aan de orde is.[18] Het aantal adviesverzoeken dat is aangemerkt als 'vermoede misstand' geeft een beeld van de groep personen die mogelijk in aanmerking komt voor de voorziening psychosociale ondersteuning. Hoe de toegang tot deze voorziening precies verloopt, lichten we toe in paragraaf 2.3. In de tabel hieronder zijn de cijfers weergegeven over de jaren 2022 tot en met 2025.[19]

	2022	2023	2024	2025
Adviesverzoeken aangemerkt als 'vermoede misstand'	46	37	26	41

Tabel 1. Adviesverzoeken aangemerkt als 'vermoede misstand' in de periode 2022 tot en met 2025.

2.2. Voorzieningen voor klokkenluiders

In het eindrapport van de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders uit 2020 concluderen de onderzoekers dat beroepsmatige rechtsbijstand en psychosociale ondersteuning voor (potentiële)

[14] Sommige werkgevers met minder dan 50 werknemers moeten ook een meldregeling hebben als deze actief zijn in bepaalde sectoren genoemd in delen I.B en III van de bijlage van richtlijn (EU) 2019/1937 (bijvoorbeeld financiële diensten/overheidsopdrachten/nucleaire veiligheid).
[15] Ministerie van BZK. *Wat is er veranderd?* Zie: https://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/de-wet-op-hoofdlijnen.
[16] Bij bevoegde autoriteiten kan de termijn ook 6 maanden zijn, mits dit goed wordt gemotiveerd.
[17] Huis voor Klokkenluiders (2023). *Werkwijze Advies*. Zie: https://www.huisvoorklokkenluiders.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/11/20/werkwijze-afdeling-advies-huis-voor-klokkenluiders/20231120-werkwijze-advies-aangepast-aan-wbk.pdf.
[18] Wet bescherming klokkenluiders. Zie: wetten.nl - Regeling - Wet bescherming klokkenluiders - BWBR0037852.
[19] Huis voor Klokkenluiders (2023 t/m 2026). *Jaarverslagen Huis voor Klokkenluiders 2022 t/m 2025.*

melders van vermoedelijke misstanden van groot belang zijn. Op dat moment bestonden dergelijke voorzieningen nog niet. De onderzoekers stellen dat een goede organisatie van deze ondersteuning kan bijdragen aan het realiseren van de doelen uit de wet.[20]

Naar aanleiding van deze evaluatie heeft de toenmalige minister van BZK in een Kamerbrief van 21 december 2020 aangegeven dat aanvullende ondersteuning voor klokkenluiders wenselijk is. Daarbij is toegezegd te onderzoeken hoe deze ondersteuning op een doelmatige en doeltreffende wijze kan worden vormgegeven.[21] In dat kader heeft het ministerie van BZK rond de opgave bescherming klokkenluiders een pilot en twee voorzieningen ingericht ter ondersteuning van klokkenluiders.

De ondersteuning aan (potentiële) melders binnen de opgave bescherming klokkenluiders bestaat uit de volgende onderdelen:[22]

1. de pilot mediation en juridische ondersteuning voor klokkenluiders bij de sector Rijk;[23]
2. de voorziening rechtsbijstand en mediation door de Raad voor Rechtsbijstand;
3. de voorziening psychosociale ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland.

Bij de aankondiging van de pilot en de voorzieningen in de Kamerbrief van 29 juni 2022 is geen expliciet, afzonderlijk doel geformuleerd.[24] Wel volgt uit de Kamerbrief dat de pilot en de voorzieningen in algemene zin dienen bij te dragen aan de doelen van de Wbk: het versterken van de rechtsbescherming van klokkenluiders en het bevorderen van het oplossen van maatschappelijke misstanden.[25] Om hieraan bij te dragen is het van belang dat (potentiële) melders worden beschermd tegen benadeling als gevolg van een melding en dat zij toegang hebben tot passende advisering, juridische en psychosociale ondersteuning.[26]

De minister van BZK heeft in Kamerbrieven nader gespecificeerd dat de voorzieningen in het bijzonder moeten bijdragen aan:[27]

---

[20] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51, p. 11). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33258-51.pdf.
[21] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51, p. 11). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33258-51.pdf.
[22] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 30 oktober 2024 (Kamerstukken 2024-2025, 35 851, nr. 64). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35851-64.html.
[23] De pilot mediation en juridische ondersteuning voor klokkenluiders bij de sector Rijk is reeds geëvalueerd door KWINK groep. Zie: https://open.overheid.nl/documenten/c0c5d387-7163-4e8b-bc21-7de7234f2368/file.
[24] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 29 juni 2022 (Kamerstukken 2021-2022, 35 851, nr. 11). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z13512&did=2022D27832.
[25] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 30 oktober 2024 (Kamerstukken 2024-2025, 35 851, nr. 64). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35851-64.html. Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663.
[26] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663.
[27] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663. Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 30 oktober 2024 (Kamerstukken 2024-2025, 35 851, nr. 64). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35851-64.html.

- het verlagen van de drempel om een melding te doen, dan wel het stimuleren om een melding door te zetten;
- het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer.

De 'pilot mediation en juridische ondersteuning voor klokkenluiders binnen de sector Rijk' is inmiddels geëvalueerd.[28] Het voorliggende rapport bevat de evaluatie van de voorziening psychosociale ondersteuning. Daarnaast heeft KWINK groep parallel hieraan een afzonderlijke evaluatie uitgevoerd van de voorziening rechtsbijstand en mediation.

2.3. Voorziening psychosociale ondersteuning

Sinds 1 september 2022 kunnen (potentiële) melders psychosociale ondersteuning ontvangen via Slachtofferhulp Nederland. (Potentiële) melders bevinden zich veelal in een kwetsbare positie. Het melden van een vermoedelijke misstand kan gepaard gaan met onzekerheid, spanning en stress, en kan zowel tijdens als na het meldproces leiden tot aanzienlijke psychische belasting. Zonder adequate ondersteuning kan deze belasting een belemmering vormen om een melding te doen of om het meldproces voort te zetten.[29]

Psychosociale ondersteuning kan bijdragen aan het 'draaglijk' maken van het meldproces en daarmee aan het verlagen van de drempel om een melding te doen. In dat licht heeft de toenmalige minister van BZK in de Kamerbrief van 21 december 2020, naar aanleiding van de evaluatie van de Wet Huis voor klokkenluiders, expliciet benadrukt dat aanvullende psychosociale ondersteuning voor klokkenluiders wenselijk is.[30] Voor (potentiële) melders kan deze vorm van ondersteuning van doorslaggevend belang zijn om daadwerkelijk de stap te zetten naar het doen van een melding.[31]

Voorgeschiedenis en inrichting van de voorziening

In de zomer van 2021 is Slachtofferhulp Nederland door het ministerie van BZK benaderd om de mogelijkheden te verkennen van ondersteuning aan klokkenluiders.[32] In mei 2022 is Slachtofferhulp Nederland begonnen met de voorbereiding van de dienstverlening, die op 1 september 2022 van start is gegaan. Op 23 november 2022 heeft Slachtofferhulp Nederland een subsidie toegekend gekregen van €154.992 voor het uitvoeren van de volgende activiteiten:[33]

- het opbouwen en onderhouden van een kennisdossier;
- het inrichten van systemen: Client Registratie en Informatie Systeem (CRIS) en TIM (tijdsregistratie);
- het inrichten van het proces van samenwerking en aanmelding in samenwerking met het Huis;
- de ontwikkeling van een kleine brochure met informatie over de dienstverlening;
- de werving en opleiding van medewerkers;
- het bieden van dienstverlening (psychosociale ondersteuning);
- het voorbereiden en indien wenselijk starten van lotgenoten contact (fysiek en/of digitaal);

---

[28] KWINK groep (2024). *Evaluatie pilot Mediation en juridische ondersteuning voor klokkenluiders bij de sector Rijk.* Zie: https://open.overheid.nl/documenten/c0c5d387-7163-4e8b-bc21-7de7234f2368/file.
[29] KWINK groep (2020). *Evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders.* Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-945655.pdf.
[30] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51). Zie: kst-33258-51.pdf.
[31] KWINK groep (2020). *Evaluatie Wet Huis voor klokkenluiders.* Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-945655.pdf.
[32] Slachtofferhulp Nederland (2025). *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*
[33] Slachtofferhulp Nederland (2025). *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*

- het eventueel op maat aanpassen van digitale tools.

Binnen de subsidiebeschikking heeft het ministerie van BZK een aantal verplichtingen vastgelegd. Deze houden onder meer het volgende in:[34]

- Slachtofferhulp Nederland dient bewijs te overleggen waaruit blijkt dat de gesubsidieerde activiteiten daadwerkelijk zijn uitgevoerd.
- In juni 2023 voert Slachtofferhulp Nederland een eigen evaluatie uit van het eerste jaar van de dienstverlening aan klokkenluiders. De resultaten hiervan worden vastgelegd in een rapportage, waarin een overzicht wordt gegeven van de gemaakte kosten en de geleverde prestaties.

Na een tussenevaluatie door Slachtofferhulp Nederland is in overleg met het ministerie van BZK medio 2023 geconcludeerd dat de beschikbare bevindingen naar aanleiding van de tussenevaluatie nog onvoldoende waren om te adviseren deze doelgroep structureel te ondersteunen. Het ministerie van BZK wilde graag de voorziening met twee jaar verlengen om aanvullende ervaringen en inzichten op te doen. Slachtofferhulp Nederland heeft op 19 juni 2023 besloten om de pilot met twee jaar te verlengen en een vervolgsubsidie aan te vragen ten behoeve van:[35]

- het blijven bieden van psychosociale ondersteuning aan klokkenluiders;
- het blijven aanbieden van de *online community*;
- het eventueel opstarten van fysieke lotgenoten groepen indien daar behoefte aan zou blijken;
- het gezamenlijk met het ministerie van BZK onderzoeken of en waar uitbreiding van de dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland zinvol en wenselijk is.

Bij de oorspronkelijke toekenning van de subsidie van €154.992,- aan Slachtofferhulp Nederland op 23 november 2022 werd uitgegaan van een jaarlijkse instroom van 40 klokkenluiders. In de praktijk bleek de instroom lager dan geraamd. Om deze reden is de subsidie inmiddels drie keer budgetneutraal verlengd, met een huidige looptijd tot 1 september 2027.[36]

Dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland

De dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland richt zich uitsluitend op psychosociale ondersteuning.[37] De dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland bestaat uit:[38]

- het onderhouden van persoonlijk contact met melders;
- het bieden van psychosociale ondersteuning volgens een evidence based methodische aanpak;
- het geven van advies over het omgaan met de gevolgen van de melding;
- het vervullen van een gidsfunctie, waaronder doorverwijzing naar passende instanties en het (terug)verwijzen naar het Huis bij inhoudelijke vragen over het meldproces.

Klokkenluiden betreft doorgaans geen eenmalige gebeurtenis, maar een langdurig en complex proces met aanhoudende stressoren, waarbij de probleemsituatie niet eenvoudig is op te lossen. Dit kan het proces van verwerking en herstel bemoeilijken. De *evidence based* methode psychosociale ondersteuning is daarom primair gericht op stressreductie waar mogelijk en het versterken van zelfzorg tijdens perioden van langdurige spanning. Maatwerk vormt hierbij het uitgangspunt.[39]

---

[34] Ministerie van BZK (2022). *Beschikking Subsidie Stichting Slachtofferhulp Nederland.*
[35] Slachtofferhulp Nederland (2023). *Tussen evaluatie project: Psychosociale ondersteuning aan Klokkenluiders door Slachtofferhulp Nederland.*
[36] Slachtofferhulp Nederland. 2025. *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*
[37] Deze afbakening wijkt af van het reguliere aanbod van Slachtofferhulp Nederland, waarin een integrale benadering op emotioneel, juridisch en praktisch vlak centraal staat.
[38] Slachtofferhulp Nederland (2025). *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*
[39] Slachtofferhulp Nederland (2025). *Kennisdossier klokkenluiders.*

Voor de psychosociale ondersteuning van melders zet Slachtofferhulp Nederland een pool van vrijwilligers in (hierna: ondersteuners), die getraind zijn in het toepassen van een *evidence based* methode voor psychosociale ondersteuning. Deze ondersteuners hebben regelmatig contact met (potentiële) melders; de begeleiding strekt zich vaak uit over meerdere maanden.[40] Slachtofferhulp Nederland stelt geen diagnoses. Indien sprake is van problematiek die de reikwijdte van de dienstverlening overstijgt, wordt doorverwezen naar de huisarts.[41]

Naast de directe ondersteuning aan melders heeft Slachtofferhulp Nederland diverse activiteiten uitgevoerd ten behoeve van de inrichting en uitvoering van de voorziening psychosociale ondersteuning, waaronder:

- het ontwikkelen van een kennisdossier voor de ondersteuners;
- het werven van ondersteuners;
- het inrichten van werkprocessen;
- het organiseren van sturing en coaching van ondersteuners;
- het inrichten van registratie;
- het voeren van periodieke afstemmingsgesprekken met het Huis (elk kwartaal);
- het voeren van afstemmingsgesprekken rondom de voortgang en uitvoering van de voorziening (circa één keer in de zes weken);[42]
- het voeren van periodieke overleggen met betrokken teamleiders (elk kwartaal);
- het organiseren van deskundigheidsbevorderende en werkbegeleidingsbijeenkomsten voor betrokken ondersteuners;
- het afleggen van verantwoording aan het ministerie van BZK en het voeren van meerdere voortgangsgesprekken met betrokken ambtenaren.

Doelen van de voorziening

De voorziening psychosociale ondersteuning dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Wbk, namelijk rechtsbescherming van klokkenluiders en bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke misstanden. Om bij te dragen aan deze doelstellingen dient de voorziening in het bijzonder twee hoofddoelen te realiseren:[43]

- het verlagen van de drempel om een melding te doen, dan wel het stimuleren om een melding door te zetten;
- het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer.

Daarnaast is beoogd om gedurende de looptijd van de voorziening vast te stellen of Slachtofferhulp Nederland de aangewezen organisatie is voor de ondersteuning aan melders en of deze vorm van begeleiding structureel door Slachtofferhulp Nederland dient te worden aangeboden.[44]

Proces van de voorziening

In de voorgaande paragrafen is de achtergrond van de Wbk en de voorziening psychosociale ondersteuning uiteengezet. Vanaf het moment dat een (potentiële) melder een adviesverzoek indient bij het Huis, doorloopt deze een aantal stappen voordat daadwerkelijk gebruik kan worden gemaakt

---

[40] Slachtofferhulp Nederland (2023). *Tussen evaluatie project: Psychosociale ondersteuning aan Klokkenluiders door Slachtofferhulp Nederland.*
[41] Slachtofferhulp Nederland (2025). *Kennisdossier klokkenluiders.*
[42] Slachtofferhulp Nederland (2023). *Tussen evaluatie project: Psychosociale ondersteuning aan Klokkenluiders door Slachtofferhulp Nederland.*
[43] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663.
[44] Slachtofferhulp Nederland (2023). *Verslag van het bestuur 2022.*

van de psychosociale ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland. Om inzicht te geven in dit proces en de ervaringen van de (potentiële) melder daarin te verduidelijken, worden hieronder de verschillende stappen in het proces van de voorziening beschreven.

Het traject start wanneer het Huis een adviesverzoek van een (potentiële) melder ontvangt. De afdeling Advies van het Huis adviseert en beoordeelt of de voorgelegde situatie binnen de Wbk valt. Indien duidelijk wordt dat de situatie niet binnen de Wbk valt, is het niet mogelijk om gebruik te maken van de voorziening psychosociale ondersteuning. Waar mogelijk wordt de (potentiële) melder doorverwezen naar een andere passende instantie. Wanneer de situatie een beoordeling vergt en wél onder de Wbk valt, ontvangt de (potentiële) melder een dienstverleningsbrief van het Huis. Deze brief bevestigt dat het gaat om een vermoeden van een misstand waardoor het mogelijk wordt om verdergaande inzet te plegen en indien nodig gebruik te maken van de voorziening psychosociale ondersteuning. Een melder die bij een andere bevoegde autoriteit een (externe) melding heeft gedaan van een vermoeden van een misstand kan ook gebruik maken van de voorziening psychosociale ondersteuning.[45]

De adviseur van het Huis maakt een eerste inschatting van de psychosociale situatie van de (potentiële) melder. Daarbij wordt beoordeeld of aanvullende psychosociale ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland wenselijk is. Indien dit het geval is, onderneemt de adviseur de volgende stappen:[46]

- de adviseur licht toe welke ondersteuning Slachtofferhulp Nederland biedt, onder meer met behulp van een informatieflyer van Slachtofferhulp Nederland;
- de adviseur benadrukt de toegevoegde waarde van psychosociale ondersteuning binnen een meldproces;
- de adviseur stelt voor dat een ondersteuner van Slachtofferhulp Nederland contact opneemt met de melder;[47]
- de melder wordt per e-mail expliciet om toestemming gevraagd om diens contactgegevens te delen met Slachtofferhulp Nederland, via een aanmeldformulier.
- na ontvangst van toestemming stuurt de adviseur het ingevulde aanmeldformulier naar de Centrale Servicelijn van Slachtofferhulp Nederland.

Het verzenden van het aanmeldformulier markeert de start van het psychosociale ondersteuningstraject. Het Huis verstrekt daarbij geen inhoudelijke informatie over de zaak aan Slachtofferhulp Nederland en deelt evenmin informatie over de psychosociale toestand van de melder.[48]

Na ontvangst van de aanmelding bij Slachtofferhulp Nederland doorloopt Slachtofferhulp Nederland de volgende stappen:[49]

- de Centrale Servicelijn van Slachtofferhulp Nederland registreert de (potentiële) melder in het cliëntregistratiesysteem CRIS;
- de aanmelding wordt gerouteerd naar de teamleiders die betrokken zijn bij de uitvoering van de voorziening;
- de teamleider wijst de casus toe aan een medewerker die meewerkt aan de voorziening;

[45] Huis voor Klokkenluiders (2022). *Werkwijze verwijzing naar SHN door HvK.*
[46] Huis voor Klokkenluiders (2022). *Werkwijze verwijzing naar SHN door HvK.*
[47] Per 1 november 2022 kunnen melders tevens gebruikmaken van lotgenotencontact. Dit vindt plaats via een door SHN gefaciliteerde *online community* en kan op het aanmeldformulier worden aangegeven. Ook indien een melder afziet van psychosociale ondersteuning door SHN, blijft deelname aan lotgenotencontact mogelijk via een afzonderlijk aanmeldformulier.
[48] Huis voor Klokkenluiders (2022). *Werkwijze verwijzing naar SHN door HvK.*
[49] Slachtofferhulp Nederland (2025). *Kennisdossier klokkenluiders.*

- binnen vijf werkdagen neemt een medewerker van Slachtofferhulp Nederland contact op met de melder.

Tijdens dit eerste contact worden onder meer de volgende onderwerpen besproken:[50]

- het mogelijke vervolgtraject en de beschikbare vormen van ondersteuning;
- de wijze van terugkoppeling tussen Slachtofferhulp Nederland en het Huis: deze vindt uitsluitend plaats op dienstenniveau en niet op inhoudelijk niveau, hetgeen expliciet met de melder wordt besproken;
- indien er behoefte bestaat aan ondersteuning buiten Slachtofferhulp Nederland, wordt hierover uitsluitend op hoofdlijnen teruggekoppeld aan het Huis.

Route van de (potentiële) melder

In onderstaand figuur hebben we de stappen weergegeven die de (potentiële) melder en betrokken partijen doorlopen in de uitvoering van de voorziening. De kleuren in de figuur geven weer wie of welke organisatie in die stap 'aan zet is'. Blauw is de (potentiële) melder, oranje is het Huis, rood is Slachtofferhulp Nederland.

Figuur 2. Schematische weergave van de processtappen van de uitvoering van de voorziening.

Gebruik van de voorziening

In de periode van 1 september 2022 tot en met 1 december 2025 hebben in totaal 34 melders psychosociale ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland ontvangen.[51]

	2022	2023	2024	2025
Aantal melders ondersteund door Slachtofferhulp Nederland	9	6	8	11

Tabel 2. Aantal melders ondersteund door Slachtofferhulp Nederland in de periode 2022 tot en met 2025.

Pilot Psyned

Naast de psychosociale ondersteuning via Slachtofferhulp Nederland heeft het Huis in juli 2024 aanvullend op de ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland een pilot opgezet met Psyned. Via een verwijzing van het Huis kunnen (potentiële) melders binnen vijf werkdagen terecht bij een psycholoog

[50] Huis voor Klokkenluiders (2022). *Werkwijze verwijzing naar SHN door HvK.*
[51] Slachtofferhulp Nederland. 2025. *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*

van Psyned. De pilot kent een beperkt aantal plekken en is alleen bedoeld voor melders die al een dienstverleningsbrief van het Huis hebben.[52] Deze pilot valt niet onder de scope van de evaluatie.

[52] Huis voor Klokkenluiders breidt psychosociale ondersteuning voor klokkenluiders uit | Huisvoorklokkenluiders (geraadpleegd op 10-4-2026).

3. Inrichting en uitvoering van de voorziening

Dit hoofdstuk bevat onze bevindingen over de inrichting en uitvoering van de voorziening psychosociale ondersteuning, inclusief de samenwerking tussen de betrokken organisaties.

3.1. Inrichting en uitvoering van de voorziening

De voorziening is belegd bij Slachtofferhulp Nederland, waarbij het Huis als toegangspoort functioneert. De aanmelding en doorverwijzing verloopt voor melders soepel.

Zoals beschreven in paragraaf 2.3 kan een melder uitsluitend gebruikmaken van de dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland wanneer deze via het Huis is aangemeld en doorverwezen. Daarbij moet sprake zijn van een melding van een inbreuk op een verordening of richtlijn van de Europese Unie, dan wel van een maatschappelijke misstand.

Uit gesprekken met melders blijkt dat het proces van doorverwijzing over het algemeen soepel verloopt. Wel geven enkele melders aan dat ze vooraf graag uitgebreidere informatie hadden ontvangen over de aard van de psychosociale ondersteuning. Voor hen werd pas in een later stadium duidelijk dat ze niet werden doorverwezen naar een psycholoog, maar naar een ondersteuner op psychosociaal gebied.

De samenwerking tussen het Huis voor Klokkenluiders en Slachtofferhulp Nederland is op organisatieniveau goed ingericht. Niet alle betrokkenen zijn tevreden over de samenwerking tussen ondersteuners vanuit Slachtofferhulp Nederland en adviseurs van het Huis voor Klokkenluiders.

Er vindt periodiek overleg plaats tussen Slachtofferhulp Nederland en het Huis. Beide organisaties zijn positief over deze afstemming en geven aan dat er korte lijnen zijn. Situaties waarin discussie of onduidelijkheid ontstond, zijn volgens betrokkenen in de praktijk goed opgepakt.

Voorafgaand aan de voorziening is afgesproken dat adviseurs van het Huis en ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland geen onderling contact hebben vanwege de vertrouwelijkheid rondom casussen met (potentiële) melders en de rolzuiverheid van betrokken partijen binnen het traject.[53] Echter, Slachtofferhulp Nederland en het Huis kijken anders aan tegen het contact tussen ondersteuners vanuit Slachtofferhulp Nederland en adviseurs vanuit het Huis. Hierover is in de evaluatieperiode gesproken en op dit punt is soms ook spanning ontstaan tussen ondersteuners en adviseurs. Ondersteuners vanuit Slachtofferhulp Nederland zouden graag inhoudelijk kunnen afstemmen met de adviseurs vanuit het Huis, om zo de (potentiële) melder beter te kunnen ondersteunen. Het gaat er dan bijvoorbeeld om dat ondersteuners graag willen weten hoe het gaat met het onderzoek dat het Huis uitvoert, om de melder daarover te informeren, of over het bespreken van de vraag of de melder nog andere ondersteuning nodig heeft. Slachtofferhulp Nederland geeft hierbij aan dat het uitwisselen van informatie dan wel inhoudelijke afstemming kan bijdragen aan de stressreductie van (potentiële) melders. Uit de evaluatie blijkt dat niet alle adviseurs van het Huis hier over in gesprek willen gaan, vanwege de privacy van (potentiële) melders en rolzuiverheid van het Huis. Hierbij dient wel benoemd te worden dat de meeste meldingen worden behandeld door andere

[53] Afstemming kan wel plaatsvinden wanneer hier expliciet toestemming voor is gevraagd bij de (potentiële) melder.

bevoegde autoriteiten en werkgevers. Het Huis heeft hierdoor ook vaak geen (goed) zicht op het onderzoek.

Het aantal melders dat gebruik maakt van de voorziening is relatief weinig. Dit bemoeilijkt het opbouwen en borgen van praktische expertise/ervaring en heeft er mede toe geleid dat lotgenotencontact niet van de grond is gekomen.

In de periode van 1 september 2022 tot en met 1 december 2025 hebben in totaal 34 (potentiële) melders psychosociale ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland ontvangen. In 2025 heeft het Huis bij 14 van de 41 zaken een doorverwijzing naar de voorziening afgegeven. Slachtofferhulp Nederland geeft aan dat zij door de lage instroom van (potentiële) melders niet genoeg praktijkervaring kunnen opbouwen om de kwaliteit en toegevoegde waarde van de ondersteuning aan klokkenluiders te borgen.

Daarnaast geeft Slachtofferhulp Nederland aan dat bij de start van de voorziening het een voornemen was om lotgenotencontact te organiseren. Door de lage instroom van (potentiële) melders is dit lotgenotencontact niet van de grond gekomen. Enkele melders geven aan wel behoefte te hebben (gehad) aan lotgenotencontact.

De opzet van de voorziening wijkt af van de integrale werkwijze die Slachtofferhulp Nederland normaliter hanteert. In combinatie met de lage instroom heeft dit ertoe geleid dat Slachtofferhulp Nederland haar bestuur heeft geadviseerd om de dienstverlening in de huidige vorm niet structureel voort te zetten.

In oktober 2025 heeft Slachtofferhulp Nederland de dienstverlening aan klokkenluiders intern geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie is het bestuur geadviseerd om te komen tot een zorgvuldige en planmatige afbouw van de dienstverlening, met beëindiging per 31 augustus 2026.[54] Slachtofferhulp Nederland heeft eind 2025 op verzoek van het ministerie van BZK besloten om de voorziening met nog één jaar te verlengen tot 1 september 2027. Het bestuur van Slachtofferhulp Nederland heeft in afwachting van deze evaluatie nog geen besluit genomen over de voorziening na 1 september 2027.

Het advies om de dienstverlening niet structureel voort te zetten is gebaseerd op de volgende overwegingen:[55]

1. Binnen de voorziening is de dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland afgebakend tot emotionele ondersteuning. Deze afbakening wijkt af van het reguliere aanbod van Slachtofferhulp Nederland, waarin een integrale benadering op emotioneel, juridisch en praktisch vlak centraal staat. Deze beperkte scope vraagt om een verhoogd bewustzijn bij ondersteuners van de grenzen van de dienstverlening en om gerichte sturing door teamleiders. Daarnaast concludeert Slachtofferhulp Nederland dat het bieden van uitsluitend emotionele ondersteuning, in vergelijking met voorzieningen zoals de POH GGZ of het maatschappelijk werk, geen duidelijke unieke toegevoegde waarde heeft.
2. De instroom binnen de voorziening is laag en bedraagt gemiddeld circa tien melders per jaar. Hierdoor is van teamleiders een relatief grote inspanning vereist om hun rol adequaat te vervullen. De specifieke context van melders, de benodigde afstemming met de dienstverlening van het Huis en de aard van de ondersteuning vragen om specialistische kennis en ervaring. Gezien de lage instroom is het moeilijk om deze expertise duurzaam op te bouwen en te borgen.

Het ministerie van BZK en het Huis zijn er juist positief over dat de voorziening bij Slachtofferhulp Nederland is belegd, waarbij korte lijnen zijn tussen het Huis en Slachtofferhulp Nederland, er een

[54] Slachtofferhulp Nederland. 2025. *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*
[55] Slachtofferhulp Nederland. 2025. *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*

onafhankelijke partij is die een luisterend oor biedt en waar geen wachttijden zijn voor melders. Wel herkennen alle partijen (het Huis, BZK, ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland zelf) dat ondersteuning verbetert als ondersteuners (meer) praktijkervaring kunnen opdoen met wat het is om een melder te zijn en wat dit voor invloed heeft op melders en hun omgeving. Ook melders zelf geven regelmatig aan dat ze bij ondersteuners in het algemeen (dus niet alleen de ondersteuners via Slachtofferhulp Nederland, maar ook bijvoorbeeld hun huisarts of psycholoog) ervaring dan wel kennis missen over wat het betekent om klokkenluider te zijn.

3.2. Conclusies

De instroom in de voorziening is laag. Hierdoor is het moeilijk om praktijkervaring duurzaam op te bouwen en te borgen. Ook is het beoogde lotgenotencontact niet tot stand gekomen.

In de periode van 1 september 2022 tot en met 1 december 2025 hebben in totaal 34 melders psychosociale ondersteuning ontvangen van Slachtofferhulp Nederland. Door deze beperkte instroom doen ondersteuners relatief weinig praktijkervaring op met de specifieke problematiek waarmee klokkenluiders te maken krijgen. Juist deze specifieke kennis en ervaring worden door melders en betrokken partijen als belangrijk beschouwd.

Daarnaast heeft de lage instroom ertoe geleid dat het beoogde lotgenotencontact niet is gerealiseerd, terwijl enkele melders hier wel behoefte aan hebben (gehad).

De voorziening is organisatorisch goed ingericht, waardoor aanmelden en doorverwijzen van melders soepel verloopt.

De voorziening is belegd bij Slachtofferhulp Nederland, waarbij het Huis als toegangspoort functioneert. De aanmelding en doorverwijzing verloopt voor melders soepel, ze hebben snel toegang tot een van de vrijwilliger van Slachtofferhulp Nederland. Slachtofferhulp Nederland en het Huis kijken anders aan tegen de benodigde afstemming tussen ondersteuners vanuit Slachtofferhulp Nederland en adviseurs vanuit het Huis. Ondersteuners geven aan behoefte te hebben aan meer inhoudelijke afstemming om melders beter te kunnen ondersteunen, terwijl adviseurs van het Huis terughoudend zijn vanwege privacyoverwegingen en het belang van rolzuiverheid. Melders ervaren dit echter niet expliciet als knelpunt.

Er is binnen Slachtofferhulp Nederland een advies afgegeven om de voorziening in de huidige vorm niet structureel voort te zetten. Er is nog geen besluit genomen of en in welke vorm Slachtofferhulp Nederland de voorziening na 1 september 2027 blijft aanbieden.

Slachtofferhulp Nederland heeft op basis van een interne evaluatie geadviseerd om de dienstverlening in de huidige vorm niet structureel voort te zetten en het doelgroepenbeleid niet uit te breiden naar klokkenluiders. Het bestuur van Slachtofferhulp Nederland heeft, omdat er verzocht is de ondersteuning te continueren tot september 2027 en de evaluatie af te wachten, nog geen besluit genomen over de voorziening na 1 september 2027.

4. Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft de resultaten met betrekking tot de voorziening psychosociale ondersteuning. De mate waarin de doelen van deze voorziening worden bereikt, is mede afhankelijk van randvoorwaarden zoals de bekendheid, vindbaarheid en de toegankelijkheid van de voorziening. Daarom wordt in dit hoofdstuk eerst ingegaan op deze randvoorwaarden.

4.1. Bekendheid en vindbaarheid van de voorziening

De voorziening psychosociale ondersteuning wordt bij (potentiële) melders onder de aandacht gebracht via het Huis. Er is niet ingezet op brede communicatie over de voorziening.

Zoals in hoofdstuk 3 is beschreven, kunnen (potentiële) melders niet rechtstreeks bij Slachtofferhulp Nederland terecht. Toegang tot de voorziening verloopt via doorverwijzing door het Huis, waarbij het Huis eerst moet beoordelen of sprake is van een situatie die binnen de reikwijdte van de voorziening valt. Betrokken partijen hebben er bewust voor gekozen vooralsnog de voorziening niet actief en breed bekend en vindbaar te maken onder (potentiële) melders of onder relevante veldpartijen (zoals vertrouwenspersonen, vakbonden en andere partijen die vaak als eerst in contact staan met (potentiële) melders). Deze keuze sluit aan bij de inrichting van de voorziening.

Het Huis noemt de voorziening wel in nieuwsberichten op de eigen website, besteedt er aandacht aan in jaarverslagen en brengt de mogelijkheid van de voorziening psychosociale ondersteuning onder de aandacht in gesprekken met (potentiële) melders. Slachtofferhulp Nederland heeft hiervoor informatiemateriaal ontwikkeld dat adviseurs van het Huis in gesprekken met (potentiële) melders kunnen gebruiken. Slachtofferhulp Nederland onderneemt geen eigen activiteiten gericht op de bekendheid dan wel vindbaarheid van de voorziening, dit past bij haar rol als uitvoerende partij die uitsluitend werkt op basis van doorverwijzing via het Huis. Het ministerie van BZK biedt via een eigen website informatie over de Wbk en heeft daarnaast een brochure ontwikkeld waarin de hoofdlijnen van de wet worden toegelicht. Deze informatie richt zich op zowel (potentiële) melders als werkgevers.[56]

Door de gekozen inrichting is de voorziening beperkt bekend onder en vindbaar voor (potentiële) melders en relevante partijen als vakbonden en vertrouwenspersonen.

Relevante partijen die vaak als eerst in contact staan met (potentiële) melders (zoals vertrouwenspersonen en vakbonden) zijn niet bekend met de voorziening en nemen deze ook niet standaard mee in hun informatieverstrekking. Hierdoor kunnen partijen die in de praktijk vaak als eerste in contact komen met (potentiële) melders hen niet informeren over de ondersteuningsmogelijkheden die beschikbaar zijn.

Ook de vindbaarheid van informatie is beperkt. Voor (potentiële) melders die het Huis nog niet kennen of nog niet in beeld zijn, is informatie over de voorziening niet prominent of rechtstreeks vindbaar als afzonderlijk ondersteuningsaanbod. Informatie over de voorziening is vooral ingebed in bredere informatie over de Wbk of wordt pas mondeling verstrekt zodra een (potentiële) melder al in contact is met het Huis. Dit maakt dat het bestaan van de voorziening voor (potentiële) melders of relevante partijen die vaak als eerst in contact staan met (potentiële) melders (zoals vertrouwenspersonen en vakbonden) slecht beperkt vindbaar is.

[56] Ministerie van BZK (2023). *Brochure bescherming klokkenluiders.* Zie: https://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/12/20/brochure-bescherming-klokkenluiders/Brochure+bescherming+klokkenluiders.pdf.

4.2. Toegankelijkheid van de voorziening

De voorziening psychosociale ondersteuning is toegankelijk voor melders die een dienstverleningsbrief hebben van het Huis en die door adviseurs van het Huis op de voorziening worden gewezen.

De voorziening is bedoeld voor melders van wie door het Huis is vastgesteld dat het gaat om een vermoeden van een misstand. Adviseurs van het Huis maken verder een eigen professionele afweging of en wanneer zij de voorziening onder de aandacht brengen bij melders. Deze afweging verschilt per adviseur en per casus. Daardoor varieert in de praktijk in hoeverre melders actief worden gewezen op de mogelijkheid van psychosociale ondersteuning. De toegang tot de voorziening is daarmee deels afhankelijk van de wijze waarop adviseurs van het Huis hier invulling aan geven. Daar komt bij dat ervoor is gekozen geen brede bekendheid te geven aan de voorziening, waardoor de kans klein is dat melders zelf weten dat deze voorziening bestaat. In het onderzoek naar de voorziening rechtsbijstand en mediation zijn enkele melders gesproken die hebben aangegeven dat ze wel behoefte hadden gehad aan psychosociale ondersteuning, maar niet bekend waren met deze voorziening.

Voor melders die in aanmerking komen voor de voorziening en hierop zijn gewezen, is het laagdrempelig om gebruik te maken van de voorziening.

Voor melders die in aanmerking komen voor de voorziening is de toegang laagdrempelig. De adviseur van het Huis bespreekt – na een professionele afweging of hier behoefte aan is – de mogelijkheid van psychosociale ondersteuning, vraagt toestemming voor het delen van contactgegevens en verzorgt de overdracht naar Slachtofferhulp Nederland. Vervolgens neemt Slachtofferhulp Nederland binnen korte termijn contact op met de melder (zie ook hoofdstuk 3).

Organisaties betrokken bij de uitvoering en (potentiële) melders typeren deze werkwijze als laagdrempelig. De (potentiële) melder hoeft zelf weinig stappen te zetten en wordt actief begeleid in de overdracht naar ondersteuning. Voor melders is dit prettig, aangezien zij vaak stress en een hoge mentale belasting ervaren.

4.3. Tevredenheid over de voorziening

Betrokkenen bij de uitvoering van de voorziening en de melders die gebruikmaakten van de voorziening waarderen dat de voorziening bestaat. Psychosociale ondersteuning was voor deze melders zeer welkom.

Uit de gesprekken met melders en evaluatiegegevens van Slachtofferhulp Nederland komt naar voren dat psychosociale ondersteuning voor melders waardevol is. Veel melders hebben gedurende het meldproces te maken met langdurige stress, onzekerheid, spanning en gevoelens van onveiligheid. Tegen die achtergrond wordt het als relevant en wenselijk beschouwd dat er een voorziening beschikbaar is die specifiek gericht is op ondersteuning bij de psychosociale belasting die met het meldproces samenhangt.

Uit de gesprekken met melders blijkt dat onder een deel van de melders behoefte bestaat aan dergelijke ondersteuning. Deze melders beschrijven de voorziening als een belangrijke steun in een zware periode, juist omdat zij hun verhaal kwijt konden bij iemand van buiten de eigen organisatie. Daarbij gaat het niet alleen om emotionele opvang, maar ook om hulp bij het ordenen van gedachten, het aanbrengen van rust en het volhouden van een vaak langdurig traject.

De meeste melders zijn tevreden over de geboden ondersteuning. Een deel van de melders is minder tevreden, vanwege de kwaliteit of omdat ze behoefte hadden aan andere ondersteuning.

De melders die gebruikmaakten van de voorziening zijn overwegend positief over de geboden dienstverlening. Zowel uit evaluatiegegevens van Slachtofferhulp Nederland als uit de gevoerde gesprekken in het kader van deze evaluatie komt een in hoofdzaak positief beeld naar voren. In tussenevaluaties door Slachtofferhulp Nederland waarderen melders de dienstverlening gemiddeld met een 8,5 tot 8,7.[57] In gesprekken met melders geven zeven van de negen gesprekspartners aan tevreden te zijn over de geboden ondersteuning.

Uit de toelichting in de tussenevaluaties en uit gesprekken met melders volgt dat melders met name waarderen dat zij een luisterend oor ervaren, zich gehoord voelen en steun ontvangen bij het omgaan met de emotionele gevolgen van het meldproces. Ook noemen zij de reflectie in gesprekken, het krijgen van perspectief, hulp bij het aanbrengen van structuur, het kunnen ventileren en het hervinden van enige grip en rust als belangrijke opbrengsten van de ondersteuning. Melders benadrukken hierbij dat het fijn is om fysiek af te kunnen spreken met iemand die naar hen kan luisteren en hen kan ondersteunen. Ook Slachtofferhulp Nederland zelf en het Huis benoemen dat de voorziening in veel gevallen een steunende en stabiliserende functie vervult. Juist in een context waarin melders zich onder druk gezet, niet gehoord of geïsoleerd kunnen voelen, heeft deze vorm van ondersteuning duidelijke meerwaarde.

Verder zijn niet alle melders tevreden over de kwaliteit van de ondersteuning. Meerdere melders hebben genoemd dat de ondersteuner die ze kregen te weinig wist van de specifieke problematiek van klokkenluiders. Sommige melders waren verbaasd dat ze een vrijwilliger toegewezen kregen, omdat ze hadden verwacht professionele hulp te krijgen. Ook geven sommige melders aan dat ze geen klik hadden met de ondersteuner van Slachtofferhulp Nederland.

De voorziening functioneert als waardevolle, laagdrempelige vorm van psychosociale ondersteuning voor melders. Tegelijkertijd sluit de voorziening voor een deel van de melders niet aan op de behoefte aan intensievere en meer specialistische ondersteuning.

Melders zijn over het algemeen tevreden over de psychosociale ondersteuning die via de voorziening wordt geboden. Tegelijkertijd geeft een deel van de melders aan dat deze ondersteuning niet volledig aansluit op hun ondersteuningsbehoefte. Zoals in hoofdstuk 3 is beschreven, is de voorziening bewust afgebakend tot psychosociale ondersteuning. Daarmee voorziet zij voor een deel van de melders in hun behoefte, maar er zijn ook melders die behoefte hebben aan intensievere of meer specialistische psychologische hulp dan binnen deze voorziening kan worden geboden.

Uit gesprekken met melders blijkt dat zes van de negen melders uiteindelijk, al dan niet parallel aan de ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland, zelf een psycholoog hebben gezocht of hieraan meer behoefte hadden dan aan de geboden ondersteuning. Ook uit evaluaties van Slachtofferhulp Nederland komt naar voren dat niet alle ondersteuningsvragen binnen de reikwijdte van de voorziening vallen en dat een deel van de gevallen intensievere of specialistische hulp nodig was buiten het bestaande aanbod.

4.4. Conclusies

De bekendheid en vindbaarheid van de voorziening zijn beperkt. Dit is een logisch gevolg van de gekozen inrichting, waarbij toegang uitsluitend verloopt via doorverwijzing door het Huis. Door

[57] SHN voerde in 2023 voormetingen uit onder tien (potentiële) melders en nametingen in 2025 onder vijf (potentiële) melders bij wie het contact was afgesloten, in 2025 is opnieuw een evaluatie uitgevoerd onder elf (potentiële) melders.

de beperkte bekendheid en vindbaarheid bestaat het risico dat (potentiële) melders met behoefte aan psychosociale ondersteuning hiervan geen gebruik maken.

(Potentiële) melders dienen eerst te worden beoordeeld door het Huis of er sprake is van een situatie die binnen de reikwijdte van de voorziening valt en kunnen daardoor niet rechtstreeks terecht bij Slachtofferhulp Nederland. Hierdoor hebben betrokken partijen er bewust voor gekozen de voorziening niet breed onder de aandacht te brengen bij (potentiële) melders of relevante veldpartijen (zoals vertrouwenspersonen, vakbonden en andere partijen die vaak als eerst in contact staan met (potentiële) melders). Hierdoor is de voorziening beperkt bekend en vindbaar (er is online relatief weinig informatie over te vinden).

Deze beperkte bekendheid en vindbaarheid sluiten op dit moment aan bij de huidige inrichting van de voorziening, maar brengen ook met zich mee dat (potentiële) melders afhankelijk zijn van het moment waarop zij via het Huis op de voorziening worden gewezen. Melders die nog niet in beeld zijn bij het Huis of niet actief op de voorziening worden gewezen, zullen de voorziening in de praktijk niet snel zelfstandig vinden. Daarmee bestaat het risico dat melders met behoefte aan psychosociale ondersteuning hiervan geen gebruik maken.

Voor melders die in aanmerking komen voor de voorziening en hierop worden gewezen, is de toegang laagdrempelig ingericht.

De overdracht vanuit het Huis naar Slachtofferhulp Nederland verloopt over het algemeen soepel. Melders hoeven zelf weinig stappen te zetten en worden actief begeleid in het proces van aanmelding en doorverwijzing. Daarbij waarderen melders en betrokken partijen dat melders snel ondersteuning kunnen ontvangen en dat geen sprake is van lange wachttijden.

Tegelijkertijd is de toegang tot de voorziening in belangrijke mate afhankelijk van de professionele afweging van adviseurs van het Huis. Adviseurs verschillen in de praktijk in de mate waarin zij (potentiële) melders actief wijzen op de mogelijkheid van psychosociale ondersteuning. Hierdoor kan de toegang tot de voorziening tussen (potentiële) melders verschillen.

De voorziening psychosociale ondersteuning biedt melders een waardevolle vorm van psychosociale ondersteuning tijdens een belastend meldproces.

Uit de evaluatie blijkt dat melders de voorziening waarderen vanwege het luisterend oor, de erkenning en de steun die zij ontvangen tijdens een vaak langdurig en emotioneel belastend traject. De voorziening helpt melders onder meer bij het omgaan met stress en onzekerheid, het ordenen van gedachten en het volhouden van het meldproces. Zowel melders als betrokken partijen ervaren de voorziening daarmee als een waardevolle en steunende aanvulling binnen het bredere ondersteuningsaanbod voor (potentiële) melders.

Tegelijkertijd sluit de voorziening voor een substantieel deel van de melders niet volledig aan op de behoefte aan intensievere of meer specialistische psychische hulp.

De voorziening is bewust ingericht als vorm van laagdrempelige psychosociale ondersteuning en niet als meer gespecialiseerde psychologische hulpverlening. Wat opvalt is dat voor de meeste melders die gebruik maakten van de voorziening, de aangeboden psychosociale ondersteuning niet voldoende was. Het merendeel van de gesproken melders hadden niet alleen behoefte aan een gesprek met een ondersteuner van Slachtofferhulp Nederland, maar hadden intensievere en/of meer specialistische psychische hulpverlening nodig. Zes van de negen gesproken melders hebben uiteindelijk, al dan niet parallel aan de ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland, gebruikgemaakt van een psycholoog of hebben aangegeven hier behoefte aan te hebben.

Daarnaast geven enkele melders aan dat zij andere verwachtingen hadden van de aard van de ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland, bijvoorbeeld omdat zij meer specialistischere psychische hulpverlening verwachtten.

5. Doelbereik

Dit hoofdstuk beschrijft de mate waarin en de wijze waarop de voorziening psychosociale ondersteuning bijdraagt aan de doelen van de voorziening.

5.1. Doelen

Zoals beschreven in paragraaf 2.3 dient de voorziening in algemene zin bij te dragen aan de doelen van de Wbk: het versterken van de rechtsbescherming van klokkenluiders en het bevorderen van het oplossen van misstanden in de zin van de Wbk.[58]

In aanvulling daarop heeft het ministerie van BZK de doelen van de voorziening nader uitgewerkt en aangegeven dat de voorziening in het bijzonder moet bijdragen aan:[59]

- het verlagen van de drempel om een melding te doen, dan wel het stimuleren om een melding door te zetten;
- het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer.

In de beleidstheorie zijn deze doelen op gelijke voet onder elkaar opgenomen. Voor de beoordeling van het doelbereik maken we echter onderscheid tussen het oplossen van misstanden en het versterken van rechtsbescherming van melders en de andere doelen van de voorziening. Deze voorziening is niet gericht op het versterken van de rechtsbescherming van klokkenluiders, omdat geen juridische ondersteuning wordt geboden. Daarvoor bestaat de afzonderlijke voorziening 'rechtsbijstand en mediation'. Daarnaast is de voorziening er ook niet op gericht om de vermoede misstand te onderzoeken of op te lossen. Dat past ook niet bij de systematiek van de Wbk. Binnen die systematiek heeft een melder, door de misstand te melden, gedaan wat van diegene verwacht kan worden. Vervolgens is het aan de bevoegde autoriteit of werkgever om de melding te onderzoeken en, waar nodig, passende maatregelen te treffen.

We constateren dan ook dat de verwachte bijdrage van de voorziening aan het oplossen van misstanden indirect tot stand komt. De verwachte bijdrage aan het oplossen van misstanden loopt via de doelen van de voorziening: het verhogen van de meldingsbereidheid dan wel het stimuleren om een melding door te zetten én het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer. In dit hoofdstuk beschrijven we daarom in hoeverre de voorziening aan deze twee doelen bijdraagt.

5.2. Doelbereik

De voorziening psychosociale ondersteuning leidt er niet toe dat de drempel om een melding te doen wordt verlaagd, maar levert wel een bijdrage aan het stimuleren van het doorzetten van een melding.

De bijdrage aan het verlagen van de drempel om een melding te doen is in de praktijk niet duidelijk

[58] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 30 oktober 2024 (Kamerstukken 2024-2025, 35 851, nr. 64). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35851-64.html. Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663.

[59] Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663.

waarneembaar. De voorziening wordt niet breed onder de aandacht gebracht en is voor (potentiële) melders doorgaans pas in beeld nadat zij al contact hebben opgenomen met het Huis. Uit gesprekken met melders blijkt dat zij vóór het doen van een melding niet bekend waren met de voorziening psychosociale ondersteuning. Hierdoor draagt de voorziening op dit moment niet direct bij aan het verlagen van de drempel om een melding te doen. Melders hebben immers al een melding gedaan wanneer zij gebruik maken van de voorziening.

Wel geven melders aan dat de voorziening in combinatie met andere factoren (zoals een coach, een psycholoog, een advocaat) bijdraagt aan het kunnen volhouden van het meldproces. Verschillende melders geven aan dat de psychosociale ondersteuning hen heeft geholpen om tijdens een langdurig en belastend traject 'staande te blijven'. In die zin draagt de voorziening, in combinatie met andere factoren, bij aan het stimuleren van het doorzetten van een melding.

De voorziening psychosociale ondersteuning draagt niet bij aan het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer.

De voorziening kent gedurende de evaluatieperiode geen directe bijdrage aan het de-escaleren van conflicten op de werkvloer. Uit gesprekken met melders blijkt dat in veel gevallen spanningen op de werkvloer al zijn geëscaleerd voordat melders bij het Huis en vervolgens bij Slachtofferhulp Nederland terechtkomen én dat zij niet ervaren dat de voorziening heeft bijgedragen aan het de-escaleren van het conflict. Daarnaast is de ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland niet gericht op het begeleiden van de relatie tussen melder en werkgever, het bemiddelen tussen partijen of het de-escaleren van het arbeidsconflict. De voorziening richt zich primair op de psychosociale ondersteuning van de individuele melder. Daarmee kan de voorziening wel bijdragen aan het beter omgaan met een geëscaleerde situatie. Verder draagt de voorziening, gegeven de huidige inrichting en gebruik, niet bij aan het voorkomen van conflicten op de werkvloer. De voorziening komt bij de geïnterviewde melders veelal pas in beeld nadat sprake is van spanningen of een geëscaleerde situatie. Daardoor vervult de voorziening in de praktijk geen preventieve functie.

De toegevoegde waarde van de voorziening ligt volgens zowel melders als betrokken partijen vooral in het bieden van een luisterend oor, het bieden van emotionele steun tijdens een belastend meldingstraject en het bijdragen aan de veerkracht van melders. Hiermee draagt de voorziening bij aan het 'draaglijk maken' van het meldproces.

Dat de voorziening aan de meeste formeel opgestelde doelen geen directe bijdrage levert, betekent niet dat de voorziening geen meerwaarde heeft voor (potentiële) melders. Uit gesprekken blijkt juist dat veel melders en betrokken partijen de beschikbaarheid van psychosociale ondersteuning belangrijk vinden. De meerwaarde van de voorziening ligt vooral in het bieden van steun tijdens een zwaar, onzeker en vaak langdurig meldproces. Melders ervaren het als waardevol dat zij hun verhaal kwijt kunnen bij iemand buiten de eigen organisatie, dat zij zich gehoord voelen en dat zij hulp krijgen bij het ordenen van gedachten, het omgaan met emoties en het aanbrengen van rust (zoals ook in paragraaf 4.4 beschreven).

De ondersteuning draagt eraan bij dat melders beter kunnen omgaan met de psychische belasting van het meldproces. De voorziening helpt om beter met emoties om te gaan, meer afstand te nemen van de situatie en weer meer grip te krijgen op hun dagelijks functioneren. Ook blijkt uit gesprekken met melders dat ze ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland waarderen bij het kunnen meedenken, reflecteren en een spiegel voorhouden. Dit beeld wordt gedeeld door betrokken partijen bij de uitvoering. Zij zien de voorziening vooral als een vorm van laagdrempelige steun die kan bijdragen aan stressreductie, veerkracht en het draaglijk maken van het meldproces.

5.3. Conclusies

Allereerst constateren we dat het doen van een klokkenluidersmelding ingrijpend is en veel van melders vraagt. Een melding heeft vaak niet alleen juridische gevolgen, maar raakt ook aan werk, inkomen en welzijn. Melders vertelden hoe belastend het is om in zo'n situatie hun weg te moeten vinden en hoe belangrijk goede ondersteuning daarbij is. Tegen die achtergrond constateren wij dat psychosociale ondersteuning voor een deel van de melders van duidelijke meerwaarde is tijdens een belastend meldproces

De formeel geformuleerde doelen van de voorziening sluiten echter slechts gedeeltelijk aan bij de wijze waarop de voorziening in de praktijk is ingericht en functioneert.

Uit deze evaluatie blijkt niet dat de voorziening bijdraagt aan het verlagen van de drempel om een melding te doen. Dit hangt samen met de aard en inrichting van de voorziening. Melders komen doorgaans pas met de voorziening in aanraking nadat zij al contact hebben opgenomen met het Huis en vaak al ver in het meldproces zitten. Daardoor speelt de voorziening in de praktijk nauwelijks een rol bij de initiële afweging om wel of geen melding te doen. Wel helpt het melders om het meldtraject 'vol te houden'. Daarmee draagt de voorziening bij aan de draagkracht van melders gedurende het meldproces en indirect aan het doel om het doorzetten van een melding te stimuleren.

Ook draagt de voorziening in de praktijk niet bij aan het voorkomen en de-escaleren van conflicten op de werkvloer. In veel gevallen zijn conflicten en spanningen op de werkvloer al geëscaleerd voordat melders bij het Huis en vervolgens bij Slachtofferhulp Nederland terechtkomen. Bovendien richt de voorziening zich op psychosociale ondersteuning van de individuele melder en niet op bemiddeling, conflictbeheersing of begeleiding van de relatie tussen melder en werkgever.

De evaluatie bevat geen casuïstiek waarin de voorziening al vóór het ontstaan van spanningen of conflicten op de werkvloer werd ingezet. Op basis van deze evaluatie kan daarom geen uitspraak worden gedaan over de mate waarin de voorziening zou kunnen bijdragen aan het voorkomen van conflicten wanneer melders al vóór het ontstaan van spanningen of conflicten gebruik zouden maken van de voorziening.

De voorziening heeft wel degelijk meerwaarde voor melders. Deze meerwaarde ligt in het bieden van een luisterend oor, emotionele steun en ondersteuning bij het omgaan met de psychosociale gevolgen van het meldproces.

De ondersteuning helpt melders om beter om te gaan met stress, onzekerheid en emotionele belasting tijdens een vaak langdurig traject. De voorziening heeft daarmee duidelijke ondersteunende waarde voor melders die zich eenmaal in het meldproces bevinden. De feitelijke bijdrage van de voorziening ligt dan ook vooral in het ondersteunen van het psychosociaal welzijn van melders én het 'dragelijk maken' van een vaak langdurig en belastend meldproces.

6. Aanbevelingen

De voorziening psychosociale ondersteuning functioneert als waardevolle, laagdrempelige vorm van psychosociale ondersteuning voor melders en voorziet in een duidelijke behoefte van melders aan een luisterend oor, emotionele steun en ondersteuning bij het omgaan met de psychosociale gevolgen van het meldproces. Tegelijkertijd sluit de voorziening voor een deel van de melders niet aan op de behoefte aan intensievere en meer specialistische psychologische hulp. Ook laat de evaluatie zien dat de voorziening beperkt bekend en vindbaar is en dat de formeel geformuleerde doelen van de voorziening slechts gedeeltelijk aansluiten bij de wijze waarop de voorziening is ingericht en functioneert. Op basis van deze conclusies formuleren we de volgende aanbevelingen:

6.1. Aanbevelingen

1. **Borg dat melders ook in de toekomst laagdrempelig toegang houden tot psychosociale ondersteuning en meer specialistische psychologische hulp, wederom zonder lange wachttijden.**
   - **a.** Borg laagdrempelige psychosociale ondersteuning voor (potentiële) melders. Het is van meerwaarde als (potentiële) melders ook in de toekomst snel en laagdrempelig psychosociale ondersteuning kunnen ontvangen. Indien Slachtofferhulp Nederland besluit de voorziening niet structureel voort te zetten, bevelen wij aan deze vorm van ondersteuning op andere wijze te organiseren (en te financieren). Daarbij is het van belang dat (potentiële) melders net als in de huidige voorziening snel ondersteuning kunnen ontvangen, zonder lange wachttijden.
   - **b.** Borg toegang tot meer specialistische psychologische hulp voor melders die daar behoefte aan hebben. Een deel van de melders heeft behoefte aan intensievere of meer specialistische psychosociale ondersteuning. Wij bevelen daarom aan om voor deze groep melders passende psychologische hulp beschikbaar te stellen. De huidige pilot met Psyned (op dit moment door het Huis opgezet en gefinancierd) biedt hiervoor aanknopingspunten en kan daarbij worden betrokken.
   - **c.** Voor beide vormen van ondersteuning is het belangrijk dat de ondersteuner/hulpverlener op de hoogte is van wat het betekent om een klokkenluider te zijn en waar een klokkenluider en diens omgeving mee te maken krijgen. Tegelijkertijd maakt de relatief lage instroom het lastig om specialistische expertise dan wel praktijkervaring duurzaam op te bouwen en te borgen. Wij bevelen daarom aan om te (blijven) werken met een beperkte, gespecialiseerde pool van psychosociale ondersteuners en psychologen die kennis en ervaring kunnen opbouwen op het gebied van klokkenluidersproblematiek.
   - **d.** Maak richting melders duidelijk welke ondersteuning wel en niet binnen de voorziening valt. Sommige melders hadden andere verwachtingen van de aard van de ondersteuning, bijvoorbeeld omdat zij meer specialistische psychologische hulpverlening verwachtten. Wij bevelen daarom aan om richting (potentiële) melders expliciet te blijven communiceren welke ondersteuning binnen de voorziening wordt geboden, wat de rol van de ondersteuners is en wanneer wordt doorverwezen naar andere vormen van hulpverlening.
2. **Vergroot de bekendheid en vindbaarheid van de voorziening.**
   - **a.** Maak het ondersteuningsaanbod voor (potentiële) melders duidelijk zichtbaar. Wij bevelen aan om op relevante websites, zoals die van het Huis en BZK, inzichtelijker te maken welke ondersteuningsmogelijkheden beschikbaar zijn voor (potentiële) melders, onder welke voorwaarden hiervan gebruik kan worden gemaakt en hoe (potentiële) melders toegang kunnen krijgen tot deze voorzieningen.

b. Informeer relevante veldpartijen actief over het bestaan van de voorziening. Vertrouwenspersonen, vakbonden, bevoegde autoriteiten en andere partijen die regelmatig als eerste in contact staan met (potentiële) melders zijn momenteel vaak niet bekend met de voorziening. Wij bevelen aan deze partijen actief te informeren over het beschikbare ondersteuningsaanbod.
c. Borg binnen het werkproces van het Huis dat (potentiële) melders actief worden gewezen op beschikbare ondersteuning. De toegang tot de voorziening is in de praktijk mede afhankelijk van de professionele afweging van adviseurs van het Huis. Om verschillen tussen (potentiële) melders zoveel mogelijk te beperken, bevelen wij aan om in werkprocessen vast te leggen dat (potentiële) melders standaard worden geïnformeerd over de beschikbare voorzieningen (bijvoorbeeld door het structureel verstrekken van informatiemateriaal over de ondersteuningsmogelijkheden).
d. Bij deze aanbeveling plaatsen we twee kanttekeningen. Ten eerste realiseren we ons dat het vergroten van de bekendheid en vindbaarheid van de voorziening ook gevolgen kan hebben voor het werk van het Huis. Als meer (potentiële) melders de voorziening weten te vinden, kan dit leiden tot meer adviesverzoeken van personen die willen weten of zij gebruik kunnen maken van de voorziening. Dat kan de druk op de interne organisatie van het Huis vergroten. Daarbij is het van belang om verkeerde verwachtingen te voorkomen. Communicatie over de voorziening moet daarom duidelijk maken voor wie de voorziening bedoeld is, onder welke voorwaarden daarvan gebruik kan worden gemaakt en wat de voorziening wel en niet omvat. Ten tweede geldt dat de voorziening in eerste instantie voor een bepaalde periode is ingericht. Als wordt ingezet op meer bekendheid en vindbaarheid, moet ook duidelijk zijn of en op welke manier de voorziening na deze periode wordt doorgezet.

3. **Herformuleer de doelen van de voorziening zodat deze beter aansluiten bij de feitelijke functie en meerwaarde van de voorziening.** Uit de evaluatie blijkt dat de voorziening niet bijdraagt aan de meeste vooraf geformuleerde doelen, maar wél meerwaarde heeft voor (potentiële) melders. De feitelijke meerwaarde ligt vooral in het ondersteunen van melders bij de psychosociale gevolgen van het meldproces. Wij bevelen aan om de doelen van de voorziening te herformuleren, zodat deze beter aansluiten bij de feitelijke functie van de voorziening. Een doelstelling die beter aansluit bij de praktijk is bijvoorbeeld: het emotioneel/psychosociaal dragelijk maken van het meldproces. Door doelen explicieter te laten aansluiten bij de feitelijke behoeften van (potentiële) melders ontstaat ook een realistisch kader voor monitoring, evaluatie en toekomstige besluitvorming over de inrichting van de ondersteuning aan (potentiële) melders.

Onderzoeksverantwoording

Theory of Change

	Input	Throughput	Resultaten	Doelen
Beschrijving	• Psychosociale ondersteuning van (potentiële) melders van vermoedens van misstanden via Slachtofferhulp Nederland (na doorverwijzing door de afdeling advies van het Huis voor klokkenluiders).	Activiteiten ten behoeve van: • Bekendheid voorziening. • Vindbaarheid voorziening. • Toegankelijkheid voorziening. • Samenwerking stakeholders.	• Bekendheid, vindbaarheid en toegankelijkheid voor (potentiële) melders. • Aantal (potentiële) melders dat zich heeft gemeld bij HvK en is doorverwezen en bijgestaan door Slachtofferhulp NL. • Tevredenheid over bestaan voorziening, de dienstverlening en (indien relevant) de uitkomsten van het proces.	Doelen: • Bijdrage aan rechtsbescherming en de oplossing van misstanden in de zin van de Wbk. • Het verhogen van de meldingsbereidheid; • Het voorkomen en de -escaleren van conflicten. Eventuele overige doelen van de voorziening zelf.
Onderzoeksvragen	• Welke structuur is ingericht voor de uitvoering van de voorziening (betrokken partijen, financiering etc.)?	• Welke activiteiten zijn voorgenomen en uitgevoerd om de bekendheid, vindbaarheid en toegankelijkheid te borgen? Missen er activiteiten? • Hoe verloopt samenwerking? • Welke knelpunten komen er naar voren m.b.t. bekendheid, vindbaarheid en toegankelijkheid?	• Zijn (potentiële) melders bekend met de voorziening? • Is de benodigde informatie vindbaar? • Is de voorziening in de praktijk toegankelijk voor (potentiële) melders? • Waarom is er wel/geen gebruik gemaakt van de voorziening door (potentiële) melders? • Hoe is de tevredenheid over het bestaan van de voorziening, de dienstverlening en (indien relevant) de uitkomsten van het proces?	• Heeft de voorziening de meldingsbereidheid vergroot? • Heeft de voorziening escalatie van conflicten op de werkvloer voorkomen of conflicten gede-ëscaleerd? • Had de bijdrage aan de doelen groter kunnen zijn? Zo ja, hoe? • Welke overige doelen kent de voorziening zelf? En welke indicaties zijn er voor het bereik daarvan?
Benodigde informatie	• Feiten over budgetten, betrokken functionarissen, governance en aantal fte's.	Feiten over: • Voorgenomen en uitgevoerde activiteiten. • 'Route' (potentiële) melder. • Inrichting samenwerking. Percepties over: • Kwaliteit van de activiteiten. • Samenwerking tussen partijen.	Feiten over: • Bekendheid voorziening. • Vindbaarheid voorziening. • Gebruik van voorziening. Percepties over: • Toegankelijkheid voorziening. • Tevredenheid met bestaan van voorziening, de dienstverlening en (indien relevant) de uitkomsten. • Knelpunten t.a.v. voorziening.	Feiten over: • Ontwikkeling aantal (doorgezette) meldingen. Percepties over: • Drempelverlagende werking van de voorziening. • Voorkomen van escalatie / de -escalatie op de werkvloer dankzij deze voorziening. • Bereik overige doelen.

Figuur 3. Theory of Change met beschrijving, onderzoeksvragen en benodigde informatie voor de input, throughput, resultaten en doelen.

Gesprekspartners

Gesproken organisaties:	Functies:
9 (individuele) gesprekken met melders	• N.v.t.
Huis voor klokkenluiders (beleid)	• Groepsgesprek met drie medewerkers afdeling Advies: de coördinator, senior beleidsadviseur en jurist
Huis voor klokkenluiders (uitvoering)	• Groepsgesprek met vijf adviseurs van het Huis
LVV	• Gesprek met de voorzitter
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties	• Groepsgesprek met twee beleidsmedewerkers bescherming klokkenluiders
Psyned	• Gesprek met accountmanager
Slachtofferhulp Nederland (beleid)	• Gesprek met strategisch beleidsadviseur
Slachtofferhulp Nederland (uitvoering)	• Groepsgesprek met drie ondersteuners van Slachtofferhulp Nederland
Stichting van de Arbeid	• Groepsgesprek met Beleidsadviseur FNV en Beleidssecretaris Veilig en Gezond Werken VNO-NCW / MKB Nederland

Bronnenlijst

Bronnen:

- Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 29 juni 2022 (Kamerstukken 2021-2022, 35 851, nr. 11). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z13512&did=2022D27832.
- Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 20 december 2023 (Kamerstukken 2023-2024, 35 851, nr. 61). Zie: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z20659&did=2023D50663.
- Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 30 oktober 2024 (Kamerstukken 2024-2025, 35 851, nr. 64). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35851-64.html.
- Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, d.d. 21 december 2020 (Kamerstukken 2020-2021, 33 258, nr. 51, p. 11.). Zie: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33258-51.pdf.
- Huis voor Klokkenluiders (2022). *Werkwijze verwijzing naar SHN door HvK.*
- Huis voor Klokkenluiders (2023 t/m 2026). *Jaarverslagen Huis voor Klokkenluiders 2022 t/m 2025.*
- Huis voor Klokkenluiders (2023). *Werkwijze Advies*. Zie: https://www.huisvoorklokkenluiders.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2023/11/20/werkwijze-afdeling-advies-huis-voor-klokkenluiders/20231120-werkwijze-advies-aangepast-aan-wbk.pdf.
- KWINK groep (2024). *Evaluatie pilot Mediation en juridische ondersteuning voor klokkenluiders bij de sector Rijk.* Zie: https://open.overheid.nl/documenten/c0c5d387-7163-4e8b-bc21-7de7234f2368/file.
- Ministerie van BZK. 2022. *Begrippenlijst*. Zie: hhttps://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/documenten/publicaties/2022/09/08/begrippenlijst.
- Ministerie van BZK (2022). *Beschikking Subsidie Stichting Slachtofferhulp Nederland.*
- Ministerie van BZK. 2023. *Wetstraject*. Zie: Wetstraject | Wet bescherming klokkenluiders.
- Ministerie van BZK. *Wat is er veranderd?* Zie: https://www.wetbeschermingklokkenluiders.nl/de-wet-op-hoofdlijnen.
- Slachtofferhulp Nederland (2023). *Tussen evaluatie project: Psychosociale ondersteuning aan Klokkenluiders door Slachtofferhulp Nederland.*
- Slachtofferhulp Nederland (2023). *Verslag van het bestuur 2022.*
- Slachtofferhulp Nederland. 2025. *Evaluatie en advies PSO klokkenluiders tbv BDO.*
- Slachtofferhulp Nederland (2025). *Kennisdossier klokkenluiders.*
- Staatscourant (2023). Wet bescherming klokkenluiders. Zie: wetten.nl - Regeling - Wet bescherming klokkenluiders - BWBR0037852.

KWINK groep biedt inzicht, structuur en inspiratie voor een sterke publieke sector. Dat doen we door te onderzoeken en te adviseren.

We zijn nieuwsgierig, betrokken en precies. We duiken met plezier in onderwerpen die we al kennen én in onderwerpen die nieuw voor ons zijn. We doen ons werk graag samen: met collega's, met andere bureaus en met onze opdrachtgevers en de organisaties die betrokken zijn bij onderzoeks- en adviestrajecten. Kenmerkend voor onze aanpak is dat we scherp doorvragen en pas iets beweren als we het goed uitgezocht hebben.

KWINK GROEP

KWINK groep | +31 (0)70 35 96 955
Nassaulaan 1 | 2514 JS Den Haag
www.kwinkgroep.nl